

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročilna znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrta leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročilne se urava ve ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi se računajo po pogodu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglašitve plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejema inserate v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Proti privilegiju!

VI.

Z a k l j u č e k.

V seriji teh člankov smo se na kratko dotaknili vseh argumentov, ki jih navaja resolucija »Avstrijskega narodnostnega kluba« na Dunaju proti zahtevi Nemecev, da se nemščina vzakoni kakor »posredovalni jezik« države, kar ne bi pomenjalo družega, nego da so pod drugim imenom utihotapili svoj nemški državni jezik. Dokazali smo, da bi državna uprava, ako bi hotela se silo ali pa z diplomatičnimi zvijačami ugoditi tej zahtevi Nemecev, le majala temelje, na katerih sloni država: nje ustavo in nje temeljne zakone; da bi bila torej država s tako upravo podobna nespametnežu, ki žaga vejo, na kateri sedi. Povdarjali smo, da v ustavni državi vsako stembenje, ki hoče z nasiljem in proti volji državljanov kršiti ustavo države, ali jo spreminjati v smeri, pogubni tem državljanom, pomenja revolucijo z vsemi nevarnostmi za obstanek države! A kako ime bi zaslužila uprava države, ki bi podpirala in povpeševala cilje in namene revolucije?!

Povdarjali in dokazali pa smo tudi, da je označena pretenzija nemških skupin nezaslišana čin nespoštovanja do krone, ker zahteva od iste nečesa, kar proganja kazenski zakon že pri vsakem navadnem človeku! Povdarjali smo namreč, da propagatorji ideje nasilnega ali zvijačnega uvedena nemškega »posredovalnega« ali pa »državnega« jezika, ne zahtevajo od vladarja nič več in nič manj, nego da isti prelomi prisego, ki jo je storil na veljavno ustavo v svojem in v imenu svojih naslednikov!

Povdarjali smo in dokazali, da to znači nezaslišano aroganco, ako nemške skupine hočejo diktirati sodbo v sporu, v katerem so same le prepirajoča se stranka.

Kako absurda je zahteva Nemecev, smo dokazali, sklicevaje se na obstanek dualizma, na fakt, da je monarhija razdeljena v dve državi in da ti dve državi obstojiti vzlic temu, da nimati skupnega posredovalnega jezika.

Dokazali in povdarjali smo na dalje, da tudi sklicevanje na potrebe vojske, oziroma na nemški armadni jezik, ne velja. V prvo zato ne, ker med državo in vojsko ni analogije, ker je država pred in nad vojsko, in je ta poslednja le orodje prve, da bi bilo torej nezmislno, ako bi se glavni namen — obstanek države — moral prilagodjati orodju, ko je neobratno pravo in odgovarjajoče zdrava.

P O D L I S T E K 20

Zvezda spoznanja.

Slika s Pomjansčine. — Piše: Slavoljub Podslapinskiy

Tu pa je spregovoril stari Santol:

— Veste možje, dolgo časa sem bil zaslepljen in verjel sem laški gospódi vse. Slednjič pa sem prišel do spoznanja in sem uvidel, da nas gospóda le vodijo za nos. Sedaj sem tudi jaz Slovenec z dušo in telesom.

Vsi so prijeli za kupice in so vsklikali: Vrlo, vrlo! Živel Santol! In čase so zazvene.

Slednjič se je vendar spomnil eden iz družbe, da treba odriniti. Mahnili so jo torej proti domu. Po poti so govorili eno in drugo. Stari Santol je bil vesel in dobre volje. Bili so pač vsi več ali manj veseli tudi od zavžite pijače.

Vanič se je kakor slučajno pridružil Santolu; in ko je menil, da je ugoden trenotek, je vprašal Santola:

— No, oče Santol, ali mi daste Jucko?

— Ha, boš vodil za nos mene in moje hčer!

vemu človeškemu razumu: da je orodje urejeno tako, da služi namenu! Iz tega sledi, da sklicevanje na vojsko ne bi veljalo, tudi ko bi imeli nemški armadni jezik. Ali dokazali smo tudi, da v Avstriji tudi armadnega ne more biti, ker ga izključujejo faktično obstoječe narodnostne razmere! Dokazali smo, da bi — vzlasti sedaj, ko so nemški naprobujeni in prošinjani z narodno samozavestjo in narodnim ponosom — vsako nasilje v tem pogledu le škodovalo dobremu duhu v vojski, in da je torej tudi uprava vojne prisiljena, da računa z razmerami, ki so vsikdar močnejše, nego pa dobra ali — kakor hočete — zla volja ljudij, in da torej že avstrijski patrijotizem — a kje naj bi iskali patrijotizem, ako ne v vojski — nalaga upravi vojske dolžnost, da ne briskira narodnega čuta večine svojih bojnikov, marveč da ta čutstva modro izkorišča in jih navaja v službo za one namene, katerim služi vojska: v obrambo skupne domovine! Priznavali smo, da v obrambo domovine res treba vojne sile s puškami in topovi, ali jej treba tudi ljubezni in navdušenja v bojnikih, katero pa se zopet more razvijati le tedaj, ako imajo vsi zavest, da so vsi jednaki, vsi enako vredni in vsi jednako cenjeni in spoštovani v vrstah vojske!

Ta kratka rekapitulacija se torej vrhovat v dokaz, da zahtevo Nemecev treba odkloniti iz ozirov: na krono, na ustavo, na zakone in na vitalne koristi države in nje ekzistenčne pogoje; pred vsem pa iz spoštovanja do onega božjega in človečanskega prava, ki je v delež vsem stvorom božjim, torej tudi avstrijskim Slovanom, onega prava, ki je že postulat humanitete: prava do svobodnega življenja in razvoja!!

Kako torej izvesti državo iz sedanjih homatij, kje je ključ do rešenja nesrečnega narodnega vprašanja v Avstriji?! Resolucija »Avstrijskega narodnostnega kluba na Dunaju« daja jasen odgovor tudi na to vprašanje, ko pravi:

Izvedenje avstrijske ustave, ali konkretnije povedano: izvedenje § 19. te ustave je prva državna potreba! In potem še le, ko bo narodom zagotovljeno, kar jim gre, bodo isti mogli razmišljati, koliko morejo odstopiti državi od tega prava, da bo nje uprava laglja! Ali le svojevolsjno in brez vsake sile. In narodi storé to gotovo, oni se ne bodo branili žrtve, v resnici potrebne na korist države. Pa saj tudi sedaj je ni iz njih ust žal-besede radi tega,

— Kako mislite to, oče Santol?

— Hm, kako mislim? Sem že nekaj slišal, da si za mojim hrbtom vodil za nos moje Jucko, a zdaj hočeš voditi še mene za nos.

— Ne govorite tako, oče Santol. Jaz govorim resnico. Z Jucko sva si dobra in jaz jo imam rad.

— Hm, hm, mladi ljudje ste neumni.

V tem so prispeli domov. Pred Santolovo hišo so se ustavili.

— E, ljudje, hodite z mano v mojo hišo, da pokusimo mojo kapljico!

Vstopili so vsi.

V kuhinji ni bilo nikogar. Poseli so okoli mize. Bili so nekoliko upehani. Santol je bil še vedno dobre volje. Rekel je:

— Vidite, možaki, še ni dolgo od tega, ko smo si bili nasprotniki! A danes smo vsi prijatelji, čutimo se vsi Slovence. Jaz sem bil dolgo časa obdan s temo, bil sem zapeljan. Slednjič je razsvetlila zvezda spoznanja tudi mojo temoto in odprle so se mi oči. Vidim in priznavam, da sem mnogo zagrešil na svojem narodu. Skušal pa bom, da v bodoče popravim, kar sem zakrivil dozdaj.

da je dinastija nemška, da je občevalni jezik med vojaškimi oblastmi nemški, da se v centralnem parlamentu govori nemški itd. itd. In ravno to je, kar mora ogorčiti Slované: da se jim to patrijotičsko poštovanje koristi države, da se jim to samozatajevanje vrača s pretenzijami, ki pomenjajo ne le kruto žaljenje in poniževanje, ampak celó nevarnost za njih obstanek, in da na upravi države ne le da ni potrebne odporne sile proti takim pretenzijam, marveč da vidimo, kako se take pretenzije od krmila države doli še favorizujejo, bodisi odkrito, bodisi prikrito!

Zaključujemo torej z zadnjo točko tolikokrat omenjene resolucije: Kakov posredovalni jezik je možno umeti le kakor udobno, primerno sredstvo, in za to udobnost za upravo bi bilo možno pridobiti narode še le po izvedenju člena XIX. drž. temeljnih zakonov, nikdar pa se to privoljenje ne da izsiliti! Kajti vsaka sila v tem pogledu bi bila tolika kolikor nasilje na narodih in ustavi.

TRST 11. julija 1900.

Bolgari in biskup Strossmayer.

Povodom letošnjih velikonočnih počitnic je bila tridesetorica slušateljev bolgarskega učiteljskega v Küstendilu priredilo izlet na Ogersko, Hrvatsko in do Adrijanskega morja. Bolgarski učiteljski so porabili to priliko tudi v to, da se poklonijo velikemu biskupu v Djakovu.

O tej ekskurziji je izšla sedaj obsežna knjiga, v kateri so seveda opisani tudi utisi, ki so jih učiteljski prejeli o obisku pri Strossmayerju.

Učiteljski so najprej obiskali krasno katedralo, sezidano po munificenci Strossmayerja. Potem pa so odšli v škofovsko rezidenco. »Zastonj bi bilo — pravi poročilo — ako bi hoteli opisovati čutila, ko smo v prijaznem salonu čakali na prihod velikega moža. Strossmayer je stopil v dvorano skozi stranska vrata. Vsi smo bili presenečeni. Nikdo ne bi bil sodil o tej krepki elastični prikazni, da že 85 let hodi po tej zemlji. V hipu so se vsa naša čutila obrnila do moža, kateremu se nima le hrvaški narod toliko zahvaliti, ampak tudi Bolgarska in vse Slovanstvo. Bolgarski učitelj Mahan je v imenu izletnikov nastopno ogovoril biskupa: »Nahajamo se v hiši, v kateri blesti najsjajnejša zvezda Slovanstva. Ta zvezda je blestela bolgarskemu narodu že v onih časih, ko si še nikdo ni upal misliti na političsko oslobojenje istega. Z izdanjem bolgarskih narodnih pesmi ste

V tem je prišla Jucka, ki je bila dozdaj »na vrhu« in je nekaj pospravljala.

Vzrši toliko družbo z očetom in bratom, se je začudila, a ko je ugledala Vaniča, oblila jej je obraz lahna rudečica in je povesila oči.

Hotela je zbežati. . .

A Santol jej je zaklical:

— No, deklina, kam bežiš? Veš, Vanič je rekel, da te noče več.

Jucka je še bolj zardela in hotela zbežati. A Vanič je priskočil k njej, jo prijel za roko in rekel:

— Ne veruj, kar pravi oče. On je šegav. Ravno poprej je rekel, da se lahko zameva o pustu. Kaj ne, oče Santol?

— No, če že ni drugače, pa naj bo.

Jucka je zbežala v sosednjo sobo, a Santol je zaklical za-njo:

— He, čuješ Jucka, prinesi bokal vina!

Čez par trenutkov se je povrnila z vrčem vina v roki. Vrč je podala Kraševcu, ki je sedel najbližje vrat in potem je odšla zopet.

Kraševce je ustal z vrčem v roki in spregovoril:

ekscelence položili temeljni kamen bolgarski literaturi. Mi sinovi tega naroda zahvaljujemo Vašo ekscelence in Vam poljubljamo svete roke. Mi vemo, da ste bili ekscelence vsikdar zvesti devizi: »Brat je mio, ma koje vjere bio«. Tudi jednotnost cerkve med Slovani je našla v Vaši ekscelenci najvzvišenejega propagatorja. Glavni oltar v stolnici djakovski, posvečen apostoloma, ki sta skupna obema cerkvama, bo za vse čase zgovorno spričevalo o teh plemenitih stremljenjih. Bog blagoslovi Vašo ekscelenceo!«

Biskup Strossmayer je odgovoril: »Jaz se veselim iz vsega srea, da je bolgarski narod dosegel svojo slobodo. Jaz sem bil v vsem življenu svojem le za mir in slogo med slovanskimi narodi. Nesloga prihaja vsikdar le našim sovražnikom na dobro. Kar se tiče jedinstva cerkve, bi bila pač moja najiskrenejša želja, da bi se obe cerkvi združili. V to trebamo le močne volje in blagoslova božjega. Jaz sem prepričan, da bi jedinstvo vere in cerkve bilo v blagoslov nam vsem«. Zaključuje je velik biskup prosil blagoslova božjega na narod bolgarski«.

Velik utis je napravilo na izletnike, ko je Strossmayer med obedom starega arhimandrita Žinovnega pozdravil z besedami: »Moje ljubi brate!«

Poročilo o tem obisku zaključuje: »Biskup ni le vzvišen cerkveni pastir, ampak tudi pravi slovanski patrijot, človek, globoko čuteči za vse lepo in dobro, v resnici idealna prikazen. Videli smo mnogo mest in krajev, občudovali smo Adrijansko morje in njega lepote, noben utis pa ne bo tako dolgo živel v nas, kakor spomin na obisk pri velikem biskupu, katerega je Previdnost postavila na to mesto, da širi blagoslov med svojimi Hrvati in čez vse Slovanstvo. Ono malo ur življenja našega, ki smo jih preživeli v Djakovem, nam ostanejo nepozabne.«

Politični pregled.

TRST, 11. julija 1900.

Najnovije prepričanje dra. Ebenhocha. Nekdaj se je smatralo v obče, da najnemirnejši in najnestalnejši element v nemški katoliški ljudski stranki sta gg. Zeillinger, dr. Kathrein in morda tudi Dipauli, dočim se je v dru. Ebenhochu v obče videlo moža z utrjenimi nazori, moža, na katerega se more z zanesljivostjo računati vsaj za naj-

— Pijmo na zdravje naših novozaročenec, a ne zabimo niti naše ožje domovine, naše lepe, prekrasne, a tako nesrečne zemlje; ne zabimo niti naše tužne Istre! Kakor mora tlačiti sila tujinstva to ubogo zemljo našo, tlačiti nas vseh. Ona sila je tudi kriva, da se dvoje ljubečih sre ni združilo že poprej. Ono tujinstvo tlačiti z jekleno silo k tlom svobodni razvoj naše uboge domovine, naše tužne Istre. Naša uboga, tužna Istra čaka težko težko (liki bolnik v dolg; temni noči) jutranje zarje, da se prikaže izza gore svetlo solnce, ki naj nam prinese blagostanja, sreče in slobode. Mi vidimo, da ta dan ni več daleč. Prihaja vedno svetlejšje, na nebu je vedno jasnejše, vedno bolj se blesti na obzorju ona zvezda, katero imenujemo: zvezda spoznanja. Za zvezdo spoznanja pa pride jasno in svetlo solnce, ki razsvetli vse tmine, ki začrta nova, boljša pota naši bodoči slovanski Istri! Zato pa kličem: Bog živi našo slovansko Istro!

In zaorili so urnebesni kliči:

Bog živi našo slovansko Istro!

(Zvršetek.)

blizu bodočnost. V zadnje čase pa ravno dr. Ebenhoch kakor da ne more dovolj hiteti z dokazovanjem, da smo se motili o njem v tem pogledu. Noben parlamentarec menda ne govori toliko na tolikih krajih o »položaju«, kakor ravno on, in menda nobeden nima tako v malem prstu tiste umetnosti, ki ga usposoblja, da ima za vsako mesto svoje posebno »prepričanje«.

On piše v klerikalne in liberalne liste, v nemške in madjarske in si dopisuje s poljskimi novinarji in glavni namen mu je, da ugaja tam — kamor piše! Zato se menjajo njegovi nazori o položaju, kakor se vrste dnevi v tednu, in njegovi recepti za saniranje razmer v Avstriji so pisani v varijacijah, kakor je že občinstvo, ki ga posluša. On je bil že »prepričan«, da nemški katoliki morajo ostati na strani Čehov, potem je bil »prepričan«, da odnošaji med katoliki in Čehi so definitivno pretrgani; »prepričan« je bil že, da državni jezik je utopija in da se ne da izvesti, a kmalu potem je bil zopet »prepričan«, da v tem je jedini rimedij za bolne odnošaje naše; »prepričan« je bil že, da vsako nasilje bi bilo najusodnejši način rešenja avstrijske krize, sedaj pa je »prepričan«, da treba oktroirati toliko jezikovni zakon, kolikor poslovni red zbornice.

In to stalnost v nestalnosti, to vsakdanje menjavanje »prepričanja« imenuje dr. Ebenhoch — politično poštenje in reklamuje to poštenje — skromen kakor je že — le za-se in za par svojih somišljenikov!

Dr. Ebenhoch je torej za oktroiranje jezikovnih zakonov in poslovnik, vsejedno ali s pomočjo § 14. ali pa s cesarskimi naredbami. Neki poljski novinar pa je bil tako nepotrebno najiven, da je naprosil Ebenhocha, naj bi mu povedal, kako si misli to oktroiranje. Dr. Ebenhoch pa, kakor previden mož, ki ima morda za jutri pripravljeno zopet kako novo »prepričanje«, ni hotel reči ni tako, ni tako, da bi ne rekli potem, da je rekel tako ali tako; previdno se je izognil temu kočljivemu vprašanju, češ, da je težko kaj reči, ker se ne more vedeti, kaj se zgodi v enem ali dveh mesecih. In dr. Ebenhoch je salviran zopet, vrata za kako novo »prepričanje« so mu ostala odprta!

In potem je še čudakov tudi med Slovenci, ki ne morejo odpustiti Čehom, da se niso čutili nič kaj prav varne v sosesčini ljudij, ki plavajo in se zibljejo v celem morju »prepričanj«.

Quid ergo agendum? Kaj je storiti torej? Pod tem naslovom prinaša praška »Politik« dolg in velezanimiv članek, ki je tem večega interesa za nas, ker ga je spisal člen »Slovanske krščansko-narodne zveze«, dalmatinski poslanec prof. Perić. Ne bi hoteli reči, da je gospod profesor povedal kaj posebnega, novega; ali vrednost njegovih izvajanj je neoporečna, ker z nepobitnimi argumenti dokazuje staro resnico.

Jutri prinesemo ta članek v doslovnem prevodu. Za danes posnemamo le, da v Avstriji ne bo miru, dokler ne bo rešeno narodno vprašanje, in sicer na podlagi popolne jednakopravnosti, kajti avstrijska monarhija sestoji iz narodnosti, ki so se pridružile hišici Habsburžanov, ne pa nemške m u n a r o d u! Avstrijska ustava ne dela nikake izjeme, zato pa tudi nobena narodnost nima pravice do kake politične prednosti. Vse zlo je v sedanjem zistemu. Ta zistem treba opustiti in ustavo popolniti v federativnem zmyslu. Centralistiški zistem treba nadomestiti z narodno-federalistiško organizacijo, po kateri bi bilo tudi narodno vprašanje pravično rešeno.

Zahteva Nemcev po »posredovalnem jeziku« je iluzija in tisti, ki stavljajo to zahtevo niso psihološki normalni. Uredba države pred 33 leti je navstala v hipu zadrege in potrebuje »korekture« neizogibno. Slovani, zadovoljeni v svojih zahtevah, povzdignejo državo do novega življenja.

V tej sméri se gibljejo izvajanja prof. Perića in so vsakako velezanimivo potrdilo k našim trditvam v člankih »Protiv privilegiju«.

O dogodkih v Kitaju so poročila še vedno bolj pomirljiva in zdi se, da so se kitasti državniki v državi sredine vendar malec jeli bati. To pa je gotovo, da se je evropska diplomacija kruto motila v svoji sodbi o organizaciji, kakovosti in odpornosti Kitajcev. Neko Reuterjevo poročilo zatrja, da Kitajsko topništvo pred Tienčinom strelja z izborna precizijo.

To spoznanje je menda napravilo na vlasti tak utis, da se hočejo malo bolj požu-

riti s skupno akcijo. Listu »Neue F. Presse« poročajo vsaj iz Berolina, da so se vlasti združile za tako akcijo. Prva odposlje Japonska večje število vojaštva, dve diviziji. Nastop Japonske pa mora imeti značaj kooperacije z drugimi vlastmi in Japonska ne sme zahtevati nikakih prednosti.

Med vlastmi da se vrše sedaj pogajanja, kako bi se v bodoče preprečilo uvažanje orožja v Kitaj. Res čudna je ta stara Evropa in človek se mora smejati, ko se spomni, da ista Evropa poprej ni pošiljala tjakaj le orožja, ampak tudi evropske inštruktorje, ki so vezbali Kitajce, da morejo sedaj streljati Evropejce!!

Tržaške vesti.

Angleži v Trstu. Včeraj predpoludne je podadmiral John Fisher obiskal župana dra. Sandrinellija, predsednika prizivnega sodišča pl. Kindingerja, predsednika pomorskega urada pl. Beckerja ter vladiko mons. Šterka. Prvi trije so mu vrnili obisk, dočim se je vladika opravičil. Opoludne se je podadmiral peljal v Milje, da obišče nadvojvodo Salvatorja na njegovem tamošnjem posestvu. Ob 1. uri pop. je bil dejeuner na avstrijskih ladjah »Karol VI.«, »Aspern« in »Tiger«. Istega so se udeležili podadmiral Fisher, contre-admiral Beresfor in poveljniki angleških ladij. Ob 3. uri pop. se je kakih 150 angleških višjih častnikov peljalo v Miramar. V tej družbi so bile tudi soproga Fisherjeva z dvema hčerkami, grofica Goëss in grofica Thura. Ob 8. uri zvečer je bil gala-diner na admiralski ladjici »Renown«. Zjutraj ob 8. uri in 50 min. je kakih 200 častnikov napravilo izlet v Postojno, kjer so si ogledali jamo. Isti so se vrnili z vlakom ob 7. uri zvečer.

Popoludne so dovolili 2000 angleškim mornarjem, da smejo iti na kopno. Kmalu je bilo vse obrežje polno mornarjev in radovednega občinstva. Nereda ni bilo niti najmanjšega.

Danes popoludne so Angleži napravili izlet v Lipico ter si ogledali cesarsko konjušnico.

Kakó plemenitost — kakó podivjanost!! Vemo, da se pripravljamo, da izvršimo atentat na dober ukus (prav tako, kakor da bi poleg Pegaza uprezali — osla), vemo, da se zagrešimo proti veličini moža, do katerega gledamo ne le mi z brezmejnimi spoštovanjem, ampak, katerega je tudi jeden največjih državnikov in človekoljubov tega stoletja, Anglež Gladstone, s ponosom imeoval svojega prijatelja, katerega prosvitljni duh jednega Leva XIII. osreča s svojo milostjo in iskreno dobrohotnostjo in v katerem ves civilizovani svet občuduje pijonirja miru, plemenitega mišljenja in kulture, vemo, da ni prav, ako jednega Strossmayerja, to blestečo zvezdo na obzorju cerkvene hierarhije naše, v jedni sapi imenujemo z izvestnimi tržaškimi reformatorji. Ali prilika je prevabljava, da bi se jej mogli upirati.

Strossmayer je uzor višega pastirja; on gotovo ve, kaj sme in kaj ne sme, in gotovo ne dela ničesar, česar bi ne smel. Na drugem mestu najdejo čitatelji opis, kako je ta mož nedavno temu vsprejemal bolgarske izletnike, torej sinove pravoslavne vere; kako se je veselil, da je narod bolgarski zadobil svojo slobodo, kako je želel, da bi se obe Cerkvi zjedini in kako je prosil blagoslova božjega na narod bolgarski!!

Tako dela plemenitost duha in srea, tako dela pravi cerkveni dostojanstvenik, tako dela resničen boritelj za korist Cerkve in za božji mir med narodi!

Kakov kontrast med plemenitostjo Strossmayerjevo in podivjanostjo onih, ki baš te dni v imenu vere prižigajo plamene sovražtva in fanatizma!

On, Strossmayer, blagoslavlja pravoslavne kristijane ter jih z besedo dobrote in ljubezni vabi k sebi in moli za zjedinenje Cerkve. Ti naši pa — nočemo jih imenovati po imenu, kakoršnjega zaslužijo — izrekajo svoje prokletstvo, ako je kakov katolik skazal pravoslavnemu poštenjaku poslednjo čast, gazijo torej čut pijetete do mrtvih, čut, ki je svet tudi v najbolj podivjanih narodih!

Kakov kontrast, kakov kontrast! Tu plemenitosti, tam podivjanosti! In tu in tam vidimo katoliškega duhovnika!

In efekt? Kdo koristi več stvari Cerkve? Da, tudi razlika v efektu je kričeča: Strossmayerja časte pravoslavni ravno zato, ker je propagator jedinstva Cerkve, imenujejo prizadevanje za to jedinstvo — pleme-

nito in se pod očarljivim utisom njegove dobrotljivosti ganjeni spominjajo onega, kar je obema Cerkvama skupno; Strossmayer vabi in pridobiva one, ki niso naši, naši tržaški pa s svojimi nauki sovražtva odganjajo še one, ki so naši!! Strossmayer bi hotel videti Cerkev veliko v znamenju ljubezni, našim tržaškim pa ni mari, ako se cerkve praznijo — v znamenju sovražtva!!

Veliki biskup naj nam odpusti v svoji plemenitosti, da smo njegovo ime izgovorili v eni sapi z imenom onih, ki so — podivjali!!

Slovenci in laško-katoliško časopisje. Prejeli smo in objavljamo: Kdor pozna laško-katoliško časopisje v Trstu, gotovo ni pričakoval (še manje pa zahteval), da bi se isto po žalostnih dogodkih pri sv. Jakobu postavilo v obrambo zatiranih tržaških Slovencev. Opravičeno nado pa smo gojili, da bodo uredniki tega časopisja stvarno in trezno nepristransko presojali one žalostne dogodke in da bodo pomirljivo upivali na laško nižje ljudstvo. Nadejali smo se tega tembolj, ker so dotični uredniki duhovniki, ki bi morali že po svojem vzvišenem poklicu neustrašeno oznanjati resnico in pravičnost. Žal, da nas je ta nada prevarila. Don Giusto e compagnia si po svoje tolmačijo ono »giustizia cristiana«, katera jim je vedno na jeziku, in z drznim čelom trde naprej, da je zastava bratovščine sv. Cirila in Metoda »una bandiera dimostrativa« in to le zato, ker nosi slovenski napis. Trst je zunaj povsem laški, in gorje onemu, ki bi se usodil prigovarjati tej dogmi: za no-rega (mentecatto) ga proglašajo. Ti ubogi dr. Canestrini, kam boš s tolikimi norci?! Čujte me, don Giusto: ne smešite se pred svetom! Če se hočete uveriti, da je v Trstu več Slovencev nego si mislite vi, vprašajte le tržaške izpovednike! A tudi vi sami ste gotovo izkusili to, saj ste, se naučili slovenski! Kolikokrat ste čuli: »jaz ubogi grešnik (uboga grešnica) se spovem...« Tako je dan za dnevom po tržaških spovednicah. Vi sami niti ne sanjate, koliko Slovencev je v mestu samem! No, ako jih nočete pripoznati zdaj, jih boste morali sčasoma, saj ste še mladi in utegnute dočakati še marsikaj drugega, ker Slovenci se gibljejo in rastejo, četudi počasi; in v bodoče bodo še bolj tirjali svoje pravice v cerkvi in zunaj iste. Slovencev ne zatara nobena sila, čeprav jih tudi vi, častna gospođa, s svojo »giustizia cristiana« ovirate povsod in ste na tem prizadevanju zvezani z Židi in irredentovci, ki bi nas raje videli v mrzli Sibiriji, nego pa v Trstu, na obali morja jadranskega.

Ali kaj pomaga metati bob v steno?! Saj velja laško prepričanje znanih gospodov več, nego vsi stvarni dokazi skupaj. Glavni namen teh vrstic je ta, da one Slovence in Hrvate, ki v svojem optimizmu podpirajo tako katoliško časopisje, opozorim na njih dolžnost, da take časopise vrnejo, ako so na nje naročeni, kakor je naredil pisec teh vrstic, da ne bodemo podobni hlapcu, ki nosi konju hrano v jasli, a za plačo dobiva večkrat hudo breo. Od urednikov dra. Mionija (Amico), od kanonika Buttignonija (Riocreazione) in od brata mu Don Giusta (Avvenire) ne moremo več pričakovati objektivnosti in pravičnosti! Kdor ima priložnost, naj prečita samo zadnji »Avvenire«! Da bi tako pisali »Piccolo«, »Indipendente« — transeat! Ali da kat. duhoven tako rohni zoper cerkveno zastavo, da sumniči podpis kat. duhovna, da odreka Slovencev vsako pravico, to je nezaslišano. Proč s takimi časopisi! Tako zahteva naša čast, da javno pokažemo, da se s dotičnimi gospodi ne strinjamo, in se ne bodemo nikdar strinjali, dokler imajo take pojme o krščanski pravičnosti. Tudi duhoven.

Izginila je Marija S., ki je služila pri neki rodbini v ulici Acquedotto št. 41. Zapustila je pismo, v katerem naznanja svojim gospodarjem, da se usmrti.

Najdeno. Na redarstvenem komisarijatu pri Sv. Jakobu je shranjen zavratnik z dragoceno iglo, vredno kakih 16 kron. Oba predmeta je našel sia Matija Gerdola iz Rocola št. 497. — V »narodnem domu« v Barokovljah so našli minolo nedeljo po veselici šop ključev, ki so shranjeni v našem uredništvu.

Samomor. 39-letni brivec Josi, Ricci iz ulice Alighieri št. 4, se je včeraj predpoludne v svojem stanovanju ustrelil iz revolverja v sree. Nesrečnej je bil oženjen ter je zapustil udovo in 8 otrok, katerih najstarejšemu je še le 16 let. Vzrok samomoru ni znan.

Dražbe premičnin. V torek dne 12.

Julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Barriera vecchia 14 in ulica Solitario 2, plinomer, zatvor iz lesa za pisarniško rabo; ulica Sette Fontane 17, pohištvo; ulica S. Sebastiano 2, lepotečje, oprema v zalogi in raznovrstne stvari; ulica Ferriera 11, kočije in konj; ulica Poste nuove 8, pohištvo; ulica Nuova 14 in ulica Rossetti 15, oprema v zalogi, pohištvo in gumnatne stvari.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 19.2, ob 2. uri pop. 23.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764.8 — Danes plima ob 9.30 predp. in ob 8.7 pop.; oseka ob 2.48 predpoludne in ob 2.38 pop. —

Pevsko društvo »Slovan« v Padriču priredi v nedeljo dne 15. julija 1900 svojo veliko veselico s petjem, godbo, igro, deklamacijo in plesom.

Ob tej priliki razvije to društvo tudi v prvi svoji društveno slovensko zastavo. Na veselici bosti sodelovali zraven domačega društva tudi pevski društvi: »Lipa« iz Bazovice in »Zvezda« od sv. Ivana.

Natančnej razpored prinesemo prihodnjic.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Podgrada v Istri nam pišejo dne 9. julija 1900.: Današnji brzovjav Vam je sporočil, da je županom naše občine enoglasno izvoljen gospod Slavoj Jenko, bivši mnogoletni župan in deželni poslanec v Podgradu. Ta vest je gotovo razveselila tudi one, ki ne bivajo v tej občini, a se vendar zanimajo za naše razmere. Saj smo čitali v tem listu nedavno, potem, ko je javilo o uspehu volitve odbornikov (ki je bila seveda tudi enoglasna in se vršila v najlepšem redu in miru) dopis nekega rodoljuba, ki ne biva tu, kateri dopis potrjuje to naše domnevanje. Oni časi, kakor so bili 1895, ko je bilo naše ljudstvo ob času občinskih volitev zavedeno in do skrajnosti razburjeno po onih duhovih, ki so mu sicer mnogo obetali, ti časi so menda pač definitivno minoli in nadejamo se, da odslej v naši občini zavladala oni ljubi mir, ki bo prinašal le blagostanje tukajšnjemu ljudstvu, katero (naj si ga bijejo nezdoda za nezdodo) vendar ve ceniti prave značaje, kakor je to najsijajneje dokazalo ob sedanjih volitvah. Enoglasna volitev odbornikov, župana in starešinstva, to je najlepše plačilo hvaležnega naroda svojim voditeljem.

Ni naša naloga, da bi na tem mestu naštevati obilne zasluge tega občinskega zastopstva in v prvi vrsti g. župana Jenka samega. A ne moremo nikakor prezreti zlasti delovanja poslednjega za naše tukajšnje ljudstvo! Hvaležni mu moramo biti za skrb, ki jo ima do nas, svojih občinarjev, hvaležni tembolj, ker nas je, ako ne drugo, vsaj rešil krempljev oderuštva, ko je s pomočjo drugih tukajšnjih rodoljubov (kakor g. dekana Rogača in dr.) ustanovil prepotrebno, a žal, še premalo podpirano posojilnico, ki pa se razvija vedno bolj in nam pomaga, ko bomo v začasnih denarnih stiskah. Omenjena gospođa pa se ne zadovoljuje s tem, kar sta storila dosedaj za blagostanje našega naroda, ampak se trudita, da poiščeta še drugih virov dohodkov ljudstva.

Opoludne, po dovršeni volitvi, zbrali so se vsi odborniki z novoizvoljenim g. županom in občinskimi uslužbeni vred v dobroznani gostilni »pri Guju«, da s čašo iskrega Istrana proslavijo današnji svečanostni dan, gostoljubna gostilničarka pa je preskrbela tudi za dobri obed. Po obedu so se pridružili še g. vladni zastopnik, nekateri gg. uradniki in domači kapelan gospod Strnad. Umeje se, da tudi napitnic ni primanjkovalo. Zlasti pomenljiva je bila napitnica g. c. zastopnika gosp. županu, v kateri je povdarjal, da je posebao zadovoljen, da je ravno zopet g. Jenko izvoljen županom, ker da je občina jako dobro in redno upravljena. Gospod župan je napil vsemu navzočemu odboru in obč. uslužbenecem, od katerih se nadeja, da ga tudi bodo v bodoče podpirali na težavnem delovanju le za blagor občinarjev brez razlike strank! Zahvalil se je na napitnici g. vlad. zastopnika, napil istemu, kakor tudi navzočim g. uradnikom in g. kapelanu Strnadu. Gosp. županu sta se v imenu vseh gg. dekan Rogač in nač. učitelj Waišel zahvalila na napitnici. Posebnega pomena pa je bil govor občinskega starešine, Ivana Ukovića iz Podgrada, kateri je, naglašuj, da tukaj nedostaja domače inteli-

gence, hvalil požrtvovalno delovanje g. župana Jenka in g. dekana Rogača, ki pa tudi nista tukajšnja rojaka. Gosp. župan je odvrnil, da je ravno za tak domač naraščaj treba skrbeti in se v tem oziru nadeja, da pomore mlekarstva zadruge, ki se ima ustanoviti v kratkem. Kmetje bodo imeli od mleka več dohodkov, nego do zdaj. Nekaterim bo potem toliko lažje pošiljati svoje sinove v srednje šole in dalje. Na predlog g. dekana Rogača je abiturijent susačke gimnazije, tukajšnji domačin iz Hrušice, Fran Cek, pobiral za dijaško podporno društvo na hrvaški gimnaziji v Pazinu in je nabral svoto 44 K 30 stot., katera se izroči gospici Lini Jenko, da jo nakaže, kamor je namenjena. Gosp. Cek je imel tudi lep govor, v katerem je omenjal, da se ima zahvaliti edino g. županu Jenku in g. dekantu Rogaču, da mu je sploh bilo mogoče iti na gimnazij. Vnemal je sorojake za nekako zadrugo, od katere bodo kmetje gotovo imeli koristi.

N.
 × Razpisana služba. Na državnem nemškem gimnaziju v Pulju je razpisana služba učitelja za nemški jezik. Prošnje do 6. avgusta na e. kr. deželni šolski svet istrski v Trstu.

Vesti iz Kranjske.

* Osebna vest. Dež. predsednik ekse. baron Hein se je včeraj s svojim tajnikom odpeljal v Postojno na zborovanje kranjsko-primorskega gozdarskega društva.

* Umrli je minoli ponedeljek v Škofj. loki nenadoma sodni kancelist Jean Deisinger. — V Semiču je umrl dekan Anton Aleš, duhovnik viteškega reda, blag značaj in dober rodoljub.

Predminolo noč pa je umrl v Novem mestu 23-letni Vlado Škerlj, medicinec III. leta, povsod iskreno ljubljen in spoštovan mladenič. Z neumorno pridnostjo in vnemstjo je stremil mladi mož za svojim ciljem, t. j. za dovršenjem svojih študij ter si o tem nakopal smrtonosno kal tuberkuloze. Vse mesto žaluje za blagim mladeničem, ki bi bil postal najboljši prijatelj narodov v svojem zdravniškem poklicu. Lahka mu zemlja!

* Sneg na Kamniških planinah. Zadnja dva dneva je padlo na Kamniških planinah precej snega in so iste pokrite s snegom skoro do zelenega vznožja.

* Na ljubljanski semenj dne 9. julija je bilo prignanih 485 konj in oslov, 154 krav in 63 telet, skupaj 702 glavi. Kupčija je bila srednja. Zunanjih kupeev ni bilo.

* Izpiti gojencev »Glasbene Matice« v Ljubljani, ki so se vršili dne 2., 3. in 4. t. m. so pokazali iznova, da je »Glasbena Matica« v Ljubljani zavod, na katerega sme in mora biti ponosen slovenski narod.

V II. letošnjem polletju je pohajalo v »Glasbena Matica« 230 gojencev, na izpit pa je posamično nastopilo 130 gojencev, ne včevši ustmenih izpitov iz glasbene teorije. Največ gojencev, 148, se je učilo v igri na klavirju, in sicer je bilo prvoletnikov 37, drugoletnikov 35, tretjeletnikov 22, četrtoletnikov 25, petoletnikov 11, šestoletnikov 9, sedmoletnikov 3 in osmoletnikov 6. Gojenci vseh letnikov so o izpitu nastopali sigurno; vsi so kazali lepo napredovanje. Gojenke 8. razreda pa so nastopile z vspehom, ki bi bil na čast tudi odličnemu konservatoriju.

Na gosli se je učilo pri gosp. Vedralu 24 gojencev. Na izpitu je nastopilo v igranju 10 gojencev z dobrim vspehom. Pri gospodu Juneeku sta se učila le dva gojenca na celo in in se je na izpitu posebno eden odlikoval. Solo-petja pri g. Gerbiču in pri g. Hubadu se je učilo skupno 14 dam in gospodov. Pri gosp. Gerbiču sta nastopila gosp. Polašek, ki sodeluje v slovenski operi in gospica Jarmila Gerbič, ki je pela kanatino iz opere »Čarostreleca« in arijo iz opere »Un ballo in maschera« od Rossinija. Vspeh je pričal, da je pričakovati, da oba postaneta izvrstni pevski moči — g. Polašek izboren solist-baritonist in g. Gerbič odlična sopranistinja-solistinja. Tudi pri g. Hubadu so se na izpitu odlikovali vsi nastopajoči, prav posebno pa še gospica Mira Dev v romanci »Čarostreleca«, katero je pela tako dovršeno, da bi z isto uspešno nastopila na najodličnejših odrih.

Harmonijo pri g. Hubadu obiskovalo je 6 gojencev, ki so se istotako odlikovali na izpitu.

Pevski zbor, ki šteje do 130 ženskih in 30 moških glasov, ni nastopil, kar pa se je zgodilo tekomi leta v enem koncertu in enkrat z zborom »Glasbene Matice«.

»Glasbena Matica« v Ljubljani vrši najpopolneje svojo nalogo kakor odlični glasbeni zavod, katerega vspehi delajo čast slovenskemu narodu. Naj tudi nadalje razvija svoje delovanje kakor doslej in tudi nadalje čim lepše prospeva.

Vesti iz Koroške.

Kresovi na čast sv. Cirila in Metoda. Kako zelo se je slovenski narod oklenil ideje, kateri sta simbol sv. brata in slovanskega apostola Ciril in Metod, pričajo vesti, kako so njima na čast žgali velike kresove na krških in krasnih slovenskih gorah in holmeih. Te vesti prihajajo iz vseh krajev slovenske zemlje, bodisi na Kranjskem, Štajarskem in Primorskem. Pa tudi v tužnem Korotanu so razsvetljevali noč ti kresovi.... visoko gori na Višarjih in na 2079 m. visokem Lovcu se je koprneče dvigal pod nebo mogočen plamen v čast sv. Cirilu in Metodu... Na drugih krajih Koroške je gorelo še več kresov, nekaj že tudi 4. julija zvečer, nekaj pa 6. zvečer. To zmešnjavo je povzročilo, kakor tudi drugod, proganjanje slovanskih blagovestnikov v koledarju. Na sv. Višarjih, kjer je gorel letos prvič narodni kres, so tudi slavili sv. apostola s šteljanjem s topiči. V cerkvi pa je bila propoved primerna prazniku — o slovanskih blagovestnikih sv. Cirilu in Metodiju. Ti kresovi pričajo, da slovenski rod še ni izumrl in se ni izgubil v valovih tujstva, tudi tam ne, kjer je najbolj izpostavljen sovražniku. In slovenski narod sme tudi na Koroškem upati v lepšo bodočnost, ko je postal tako hude poskušnje, ako se tudi v nadalje in čim trdnejše oklene ideje, ki mu jo predstavljata sv. Ciril in Metod.

Razne vesti.

Strela ubila osemindeset oseb. Iz Varšave javljajo: Dva dni že divja strašna huda ura v Varšavi in okolici. Toča je uničila vse setve. V mnogo hiš in skednjev je udarilo. Glasom dosedanjih poročil je strela ubila osemindeset oseb.

Mednarodni kongres v varstvo delavcev bo zboroval v Parizu v Musée social od dne 25. do 29. t. m. Na dnevnem redu so sledeče točke: I. Ustanovitev urnika potom zakonov. (Primerjanje dotičnih zakonov, utesnitev dela za otroke, mlade pomožne delavce in ženske; reforme, katere bi bilo želeto v tem oziru. Se-li more upati, da uvedejo vse industrijske države isti najvišji urnik?) II. Prepoved dela po noči. (Posledice ponočnega dela; primerjanje dotičnih zakonov. Ali je možno uvesti zakon, da se prepove ponočno delo za vse vrste delavcev in industriji? Ali je v tem oziru potrebna mednarodna prepoved?) III. Obrtno nadzorstvo. (Organizacija in uspehi nadzorovanja tovarena v raznih državah; udeležba delavstva na nadzorovanju; volitev nadzornikov-delavcev; udeležitev obrtnih društev na nadzorovanju.) IV. Mednarodna zveza v varstvo delavcev, nje pomen in naloge.

Tragične posledice neumestne saljive pretnje. Neka gospa, ki je potovala s svojimi otroci iz Dovera na Angleško, zapretila je neki dan svojemu maličku: »Če ne boš priden, te vržem v vodo!« Pozneje je za nekaj hipov zapustila kabino. Ko se je vrnila, je takoj pogrešila najmanjše dete ter vprašala po njem, ne da bi bila slutila, kako osodne posledice je imelo njeno žuganje! Na nje vprašanje so odgovorili otroci: »O mama, maliček je zopet nagajal, pa smo ga vrgli skozi okno v vodo«. Obupno je mati hitela k kapitanu, ki je takoj ukazal, da je šla ladija nazaj, a otrok je že izginil v morju.

Slovanski evharistiški shod in slovesno zborovanje apostolata sv. Cirila in Metoda (kakor zadnja leta) tudi letos dne 30. in 31. julija na Velehradu na Moravskem ob grobu sv. Metoda. Dne 31. julija in 1. avgusta se bo ondi vršila tudi slavnostna akademija.

Amerikanske kokoši in solčni mrk. Amerika je dežela senzacijonelnih iznajdeb in prigodkov in zato se ne smemo čuditi, da so znali Američani celo solčno mrknjenje izkoristiti na uprav ženijalen način. Opazovali so namreč, kako je perutnina mej zatemnevanjem solca postajala nemirna. Neumne kokoši so namreč menile, da se je približala noč in tako so po svoji stari navadi takoj zlezle na svoje droge. Ko pa je tema minila, prihajale so zopet doli in v svoji bedastosti so valile jajca! To opazovanje je rodilo v ame-

rikanskih glavah divno praktično idejo... Neki žurnalista poroča namreč, kako farmerji v Georgiji in Alabami po onem znamenitem opazovanju na dan solčnega mrka vsaki dan osleparijo svoje kokoši za eno jajce v svojo korist. Vsako opoludne zaprejo namreč perutnino v kurnike tako, da noben trak svetlobe ne pride notri. Ko jih potem zopet izpuste, mislijo neumne kokoši, da je jutro in zvale poleg jutranjega še eno popoldansko jajce. Srečna dežela, v kateri gre ljudem vse tako po sreči!

Brzjavna poročila.

Cesar Viljelm na potovanju.

KIEL 10. (K. B.) Cesar Viljelm je danes predpoludne na krovu parnika »Hohenzollern« odpotoval v Bergen. Ob odhodu so ga vojne ladije v luki pozdravljale z običajnim streljanjem. »Hohenzollern« spremljajo ena depešna, ena avizna ladija in več torpedovk.

Iz francoskega parlamenta.

PARIZ 10. (K. B.) Senat je v današnji dopoludanski seji sprejel zakonski načrt o štirikih novih davkih, in sicer z 216 glasovi proti 2. Izločil pa je člen o davčnih olajšavah za vinograde, opustošene po trtni uši. Vsled tega morajo ves načrt zakona vrniti komori.

Ustaja na Kitajskem.

BEROLIN 10. (K. B.) »Wolff« oporeka vesti, da bi bil cesar zaukazal takojšnjo mobiliziranje popolne divizije torpedovk za široko morje.

KIEL 10. (K. B.) Križar »Bussard« je odplul danes jutro na Kitajsko; pred odhodom si je cesar Viljelm ogledal ladijo ter jej želel srečno pot.

WILHELMSHAVEN 10. (K. B.) Križar »Geier« ameriške postaje in »Seeadler« avstralske postaje sta dobila povelje, da odplujeta nemudoma na Kitajsko. Druga divizija prvega brodivoja je danes predpoludne prispela v tukajšnje ladijišče.

LONDON 10. (K. B.) »Reuter« javlja iz Tientsina: 340 pešcev francoske mornarice je prispelo včeraj semkaj z šestimi gorskimi topi. Šel, ki je prišel včeraj semkaj, pravi, da je nekega kitajskega generala z 10.000 mož videl marširati proti Tientsinu.

LONDON 10. (K. B.) »Morning Post« javlja iz New-Yorka, da je tamošnji glavni stanovniški dobil ukaz, da pošlje nemudoma prevozne ladije na Kubo in Portorico, da vse redne čete, kolikor jih morejo pogrešati, prepeljejo na Kitajsko; pošljejo jih pa čez San Francisco.

LONDON 10. (K. B.) »Reuter« javlja danes iz Shanghaija: Glasom uradne vesti iz kitajskega vira je cesarica dne 30. junija zopet prevzela vlado ter imenovala Junglu-a prvim ministrom. Poslali so kurirja v Nanking, da izreče polkralju v Jangtse-ju zahvalo za zvestobo cesarici, ter mu priporoči, da čuva tujece na vsaki način.

LONDON 10. (K. B.) »Reuter« javlja dne 1. t. m. iz Tientsina: Danes so Angleži, Rusi, Amerikanci in Japonci, skupaj okoli 1200 mož, rekognoscirali proti kitajskemu delu mesta. Zavezniki so naleteli na znaten odpor manjših sovražnih oddelkov, katere so prepodili; o tem so zgubili nekaj vojakov. M d Kitajci v mestu da vlada nesloga. Zavezniki dobivajo dan za dnevom pomoči, vendar je položaj resen, ker nedostaje poročil o gibanju Kitajcev. Dva sela sta prinesla danes iz Pekinga pismo angležkega poslanika, v katerem natančno, da so bokserji umorili dva visoka uradnika, ki sta se jim upirala. Japonci pionirji popravljajo železnico Taku-Tientsin.

WASHINGTON 10. (K. B.) »Reuter« javlja: Kitajski poslanik Wu-Ting-Fang je pred tremi tedni brzojavil ravnatelju brzojavov Shengu, Li-Hung-Čangu in ostalim velikim podkraljem na jugu Kitajske ter jih pozval, naj delujejo v Pekingju v varnost poslanstev, ker bi imelo za cesarstvo gotovo zlih posledice, ako bi poslanstva trpela škodo. Wu-Ting-Fang je nadalje brzojavil Shengu, da se izplačajo velike nagrade za rešitev oseb, ki se nahajajo v poslanstvih. Teh svot da ne plačajo Zedinjene države, nego sorodniki in prijatelji oseb, ki uživajo gostoljubnost ameriškega poslanika v Pekingju.

LONDON 11. (K. B.) »Daily Express« javlja dne 10. t. m. iz Čifua: Kitajci so dne 4. t. m. s 75.000 možmi in 100 topovi napali Tientsin, katero mesto je branilo 1400 mož evropskih čet. Rusi in Japonci so imeli velike zgube. Od ruskega oddelka 120 mož so pali vsi razven petih. Tudi Nemci so imeli

zgube. Angleži so zgubili 30 mož. Dne 6. t. m. so Kitajci ponovili napad na Tientsin s topništvom, a zvezno topništvo jih je prisililo, da so umolknilo.

WASHINGTON 10. (K. B.) »Reuter« javlja: Okrožnica, katero je poslal državni tajnik Hay dne 3. t. m. zastopnikom Zedinjenih držav v inozemstvu, izjavlja, da Zedinjene države smatrajo razmere v Pekingju za popolno anarhijo ter so menjena, da sloni državna oblast in odgovornost dandanes v resnici na lokalnih in pokrajinskih oblastih. Dokler se posleduje ne zvežejo javno z ustaši, nego uporabljajo svojo moč v to, da čuvajo življenje in lastnino tujcev, vidi Amerika v njih zastopnike kitajskega naroda, s katerim hoče živeti v miru in prijateljstvu. Amerikanska politika gre za tem, da najde rešitev, ki prinese Kitaju stalni mir ter mu zagotovi obstanek kakor teritorialni in administrativni celoti, to pa v varstvu pravice, zajamčenih vlastem po pogodbah in mednarodnem pravu; vsi narodi da bodo o tem zamogli trgovati z vsemi kitajskimi pristanišči.

Vojna v južni Afriki.

PARIZ 10. (K. B.) Odposlanci južno-afriških republik so predpoludne oddali v ministerstvu za zunanje stvari svoje posetnice.

Trgovina in promet.

Avstrijski trgovinski referenti.

Naše trgovinsko ministerstvo je imenovalo za poskušnjo tri trgovinske referente, ki pričnejo svoje delovanje v bližnji bodočnosti, in sicer prvega za Nemčijo, drugega za Indijo, Japonsko, Sijam in Kitajsko, tretjega za južno Ameriko, zlasti za Brazil.

Žetev v Indiji.

Glasom uradnih poročil je letošnja žetev mnogo neugodnejša od lanske. Pšenice so letos pridelali le 48-9 milijonov centov proti 63-3 milijonov lanskega leta. V glavnih pokrajinah, kjer sejejo največ pšenice, t. j. Punjaba, severozapadnih pokrajinah v Onohu in Bengalju je bilo pridelek še dober glede količine; v osrednjih pokrajinah, v Bombayju in Rajputani pa je žetev docela neuspela. Letos bo Indija zopet morala uvažati pšenico, in sicer najmanj 8 do 9 milij. centov. To bo seveda uplivalo na svetovno tržišče ter imamo pričakovati letos zopet drag kruh.

Žetev v Ameriki.

Kakor javlja kor. biró dne 10. t. m.: poročajo z vseh strani, da se v vseh pokrajinah, kjer raste bombaž, plevel nenavadno množi ter da primanjkuje delavskih moči. Stanje pšenice-ozimne je povprečno 80-8, jare pšenice 55-2, oboje pšenice skupaj 69-8, ovsa 85-5, turščice 89-5%. Še okoli 93% pšenice z lanskega leta se nahaja v rokah farmerjev.

Velika zaloga solidnega pohištva in tapetarij
 od
Viljema Dalla Torre v Trstu
 Trg San Giovanni št. 5. (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo donese srečo.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
 pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
 priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
 Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
 Odpošiljatev je poštine prosta.
 Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
 Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
 čevlj. mojster

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
 od
Alessandro Levi Minzi v Trstu.
 Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).
 Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
 Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Hruške

in drugo sadje se kupuje
na javni tehtnici (Pesa pubblica)

Via Torrente šte. 32.

Tam je za vinogradnike tudi zaloga
žvepla in modre galice

Spoštovanjem
Alojzij Grebenc.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga
z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

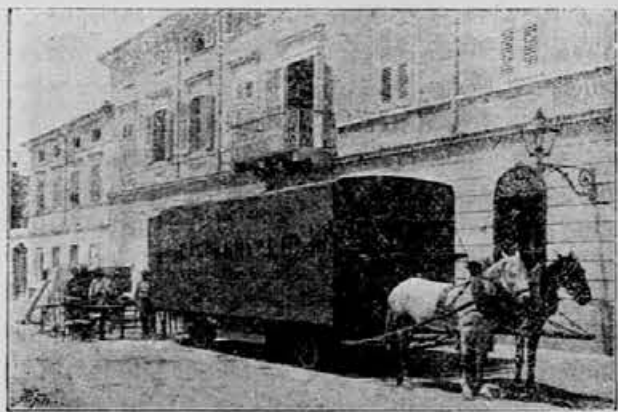
Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki se
nalije za najmanj jedno leto po 5%, na-
vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent
po 3,60%. Sprejema hranilne knjižice drugih
zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadruške, ki vplačujejo de-
lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
stujejo po 6,15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
po položnic na čekovni račun šte. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
od 9—12. dopoldne.

Spedijska poslovnicca

Gašpar Hvalič
v Gorič v ulici Morelli št. 12.

se toplo priporoča Slovencev v mestu in na
deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in
pohišstva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljenje nepoškodovanega blaga se zagotavlja

Assicurazioni generali
V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje
zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti po-
žaru, zavarovanje po morju in po kopnem odpostanega
blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnicca in rezerva dne

31. decembra 1893. gld. 58,071.673-84

Premije za poteriati v naslednjih

letih 30,541.700-64

Glavnicca za zavarovanje življenja

do 31. decembra 1894. 169,929.625-03

Plačanica povračila:

a) v letu 1894. 9,737.614-48

b) od začetka društva do 31.

decembra 1894. 292,401.706-51

Letni računi, izhaz dosegedj plačanik odškodovanj-

tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanja

e na pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Vi-

della Stazione št. 888/1 v lastnej hiši.

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi pošli,

kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter jih
brestuje:

Vrednostne papirje:

po 2% / 120 dni	proti 5 dnevni odpovedi
" 2 1/2 % / 180 dni	" 12 "
" 3% / 240 dni	" 4 mesečni "
" 3 1/2 % / 360 dni	" 8 "
" 3 3/4 % / 360 dni	" 1 letni "

Napoleone:

po 2% / 120 dni	proti 20 dnevni odpovedi
" 2 1/2 % / 180 dni	" 40 "
" 2 3/4 % / 240 dni	" 3 mesečni "
" 3% / 360 dni	" 6 "

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od 25

ozroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2 1/2% do vsakega zneska;
izplačuje se do 20,000 gld. a cheque; za večje zneske
treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajajo
v posebni uložni knjižici.

c) Zaručena se za vsako uplačilo obresti od dne
uplačila in naj se je to zgodilo kateri si bodi uradnih ur.
Sprejema za svoje conto-currentiste, inkase in
račune na tujkahšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj,
Budimpešto in v drugih glavnik mestih; jim izdaja
nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne
papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednicce neapeljske banke, plačljive pri
vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne pa-
pirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti
primerni proviziji.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
zdravilo vzbuja slast in odvrja lahko. Z
redno uporabo istega se prebavljanje krepki
in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvc.
po pošti 20 nvc. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno po-
loženo varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
mače zdravilo, katero varuje in ohrani
rane čiste, vnetje in bolečine olajša
in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvc., po pošti
6 nvc. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornege zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve nioce.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg.

P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

SAUNIG & DEKLEVA

GORICA - ulica Municipio 1. - GORICA

(Mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16.)

imata v zalogi na dobroti in trpežnosti neprekosljive
šivalne stroje „**PAFF**“, kakor tudi raznovrstne
druge stroje za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in
stroje za umetno vezanje (Strickerei); nadalje velik
izbor dvokoles iz prvih avstrijskih in inozemskih to-
varn in sicer od 90 gld. naprej.

Vsaka konkurenca nemogoča!

Se toplo priporočata z odličnim spotovanjem
udana

Saunig & Dekleva.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu šte. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

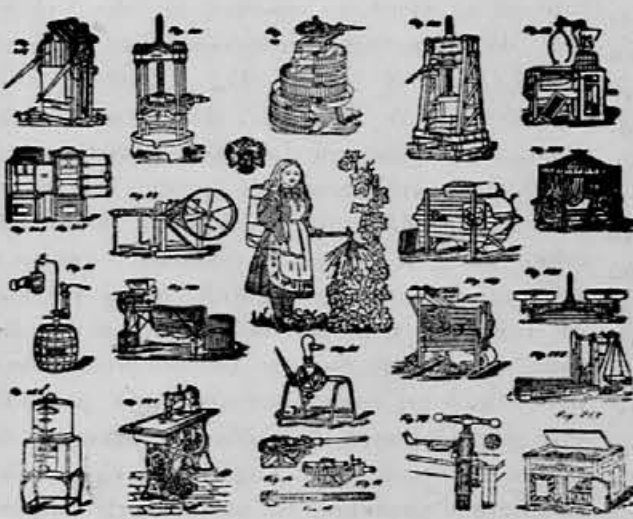
Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in fačon, stare železnične šine, držaje
in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa,

vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč
peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne
nagrobne križe in obrobne ograje, orodja za vsako obrt.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse šte. 12.

razpošilja gratis in franco kataloge v slo-
vensko-hrvatskem jeziku z več kakor 400
slikami o vseh vrstah aparatov za stroje,
potrebnih predmetih za kmetijstvo vinarstvo,
za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ees. kraj.

privilegirani lastnik

Dunaj, III. Erdbergstr. šte. 12.

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU

Izvršuje napeljave za razsvetljavo s plinom in acetilenskim plinom

za zasebnike in mesta v kakoršnjih si bodi številnih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin	1898	Zlata kolajna Budapest	1899
	99	Schiedam Haag	
Vratislava		Monakovo	

Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni zistem glasom privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244,
ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik najpreve vrste, ki daja največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentnsko, Dalmaicijo, Kranjsko, Italjansko, ter angleško Indijo

EDVARD TURECK V TRSTU.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvc. za
besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno
zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
obrokih. Najmanjša objava 30 nvc.

V Trstu.

V Verdeli (ulici dello Scoglio) se odda v
najem stanovanje, obstoječe iz
dveh sob in kuhinje. Ponudbe na upravo »Edinosti«.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih
vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo
št. 2., toči istrsko, dal-
matinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo
vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika
zaloga in delavnica vsako-
vrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčearne.

H. Stibel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso)
filijalka ulica Riborgo 15. ima
veliko pekarno in sladčearno. Vedna zaloga vsako-
vrstnih tort, krogandov, konfetov, raznovrstnih sladčie
v kosih in v skatljicah, finih biskotov, različnih li-
kerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in
druge slavnostne prilike. Vsakovrstnen, vsak dan več-
krat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po po-
godbi in naročilu franco na dom in trgovcem v
razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
karna in sladčearna,
svez kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema
tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko
pekarno in sladčearno 3krat
na dan svez kruh. Prodajalnica moke ter sprejema
naročbe za vsakovrstno fino pecivo za vsakovrstne
praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenji.
trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba
točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni
»Commercio« in »Tedesco«
ki stišajališci Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
venski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13
prodajalnica vsakovrstnega
manifakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se
pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro šte. 12
priporoča svojo dobro pre-
skrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia
št. 309 mlin na par,
kjer melje vsakovrstne turščene moke. Trgovcem po-
šilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike
melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Pohišstvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za-
loga zastavnostnega
pohišstva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence.
Za mno obrobne naročbe se toplo priporoča svojim
rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji
k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 14
zadej e. kr. deželne sodnije.)

V Gorič.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivi
krojiti
Martin Poveraj v Gorič na Travniku št. 22 I. n.
ima izborno zalogo vsakovrstne blaga za obleke iz
inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek,
dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-
novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorič ulica Sv. Antona
št. 7 izdeluje sveče iz pristnega
čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za
obilne naročbe se priporoča prečistiti duhovščini, cer-
kvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Tovarna nadplato (Schubert-
thel) tvorni-
ško zalogo usnja in podplato, vse potrebščine za
čevljarje, sedlarje, knjigoveze, itd. ter glavno zalogo
voščila (biksa) družbe Sv. Cirila in Metoda v Lju-
bljani ima trvdka Ivan Drovčka Gorič Travniki 5
Filijalki v Komnu in Sežani. Ceniki zastoj in franco
naročila točna.

Pohišstvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika
zaloga
vsakovrstnega pohišstva, mebljev, okvirjev, ogledali
stolice za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetarijam,
in pohišto za elegantne sobe. Sprejemam vsako-
vrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del.
Anton Breščak, Gorič, Gosposke ulice št. 14.
Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

„EDIONST“

se razven že v vseh znanih tobakarnah
prodaja tudi v novi tobakarni g. Bruni
v ulici S. Martiri št. 12.